

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:
 в Австрії:
 на цілий рік . . . 20 кор
 на пів року . . . 10 кор
 на чверть року . . . 5 кор
 на місяць . . . 1-70 кор
 За границю.
 на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш; а не возьмеш милость, віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят в 5½ год. пополудни.
 Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Потреба видатнійшої економічної і фінансової діяльності для руского народу в Галичині.

(+) Найновіша історія почує нас, що ті народи доходять до високого культурного розвитку, до важного політичного значіння, становища і впливу, котрі положили до того розвитку добрі підвалини економічні і фінансові. Зрозуміли се дуже добре з почином народних відродін Чехи і звернули увагу на те, щоби довести нарід до економічного добробиту, забезпечити йому фінансову незалежність від німецького капіталу, а таким способом запевнити своему народови також політичну незалежність і самостійність. Нині чеський нарід має стільки економічних і фінансових інституцій, що не лише сам запевнив собі самостійне естество економічне, народне і фінансове, але нагромадив стільки капіталів, що може ними пособляти економічному і фінансовому розвитку інших народів славянських в Австрії.

За прикладом чеського народу пішли Словінці, котрі засновинами економічних і фінансових інституцій старали ся видобути з залежності і впливу німецького капіталу (заслужив ся вельми на тім полі особливо бувший посол до державної ради Вошняк), а як небудь се маленькій народце а до того роздроблений на кілька країв коронних і окружений з усіх боків висококультурним народом німецьким, в тяжкій і нерівній боротьбі поступає вперед, двигает ся і розвивает ся так, що можна справді чудувати ся его змаганям і успіхам.

Тимчасом Русини в Галичині, хоч зна-

чно перевишають числово всіх Словінців разом, хоч заселяють неперерваною масою цілу східну Галичину (вельми плодотворну і багату в плоди природи) а також полудневий рубець західної Галичини аж до підніжжя татранських гір, не здобули собі в краю і в державі того політичного впливу, значіння і становища, яке би належало ся їм відповідно до числа населеня, їх історичної минувшини і давньої культури. Одною з найважніших причин тої непомогі и неперечної недостача видатної економічної і фінансової діяльності і організації. У нас кождий Русин, хоч ще не виліз з шкільної лавки, або хоч ледви уміє підписати ся, вважає себе великим політиком і радби після свого розуміння все устроїти, але і то лише словами високопарними, як же прийде до діла, хоч би дрібного, як зустріне хоч би дрібну перепону або невеличку трудність, вже зараз опускає руки і стає під прапор політики рознуки, котра кінчить ся шумними і яскравими статями і солом'яним огнем. Та політикоманія відвертає увагу від реальної роботи, марнує багато придатних і спосібних сил інтелігентних і доводить на останку до байдужности і зневіри.

Доперва від яких двайцяти років почали Русини доходити до того погляду, що економічна і фінансова діяльність є неминучо потрібна, наколи відома притча про заспаншого на культурній ниві Русина має стати дійсно реальною правдою, а не лише гарною притчкою. Але в тих змаганях не пішли рускі народолюбці на науку до інших народів, котрі вже виробили собі в тих справах певний досвід, не приглянули ся добре, як другі роблять, але спускали ся звичайно на свій власний розум і

тим дасть ся пояснити не одну невдачу, не одно розчарованє, не оден соромний вислід тих змагань. Досить згадати про досвідок пок. митрополита Литвиновича і віцемаршалка Лаврівського з т. зв. хлопским банком або досвідок крилошанина Шашкевича і товаришів з т. зв. крилошанським банком, дальше досвідок з карпатською спілкою в Коломиї з т. зв. свинською спілкою в Станиславові.

Правда, що пригода до розуму дорога і опісля Русини стали обережнішими та почали приглядати ся, як то роблять ся такі річи у інших досвідніших народів. Повстала отже відтак перша на більші розміри економічна організація в 80-их роках минувшого столітя «Народна Торговля», перед десяти роками засновано товариство обезпечень «Дністер», котре вельми бистро розвинуло ся за так короткий час, дальше жіноче товариство «Труд», церковне «Ризниця», а на останку мало що не по всіх більших містах задаткові товариства рускі, котрі злучили ся опісля в «Кредитовий краєвий Союз». Позасновувано також чимало райфайзенек, хоч робота в тім напрямі і на тій області не відповідає зовсім великому запотребованю, а вина в тій справі спадає на нерухливість рускої суспільности, в часті і на головних провідників, котрі нераз задля теоретичного чи особистого упору або справедливої рабулістерії самі остуджували одушевленє до роботи около засновуваня райфайзенек. Досить нагадати довгу полеміку в «Ділі» на тему, чи закладати райфайзенки в кождій громаді, чи вистарчить для руского народу сто або двісті але при читальнях «Просвіти». Були також змаганя до заснованя руского банку, а з другого боку до заснова-

Ярослав Гординський.

Іван Гушалевиц і його творчість.

(Дальше).

«Бурлак» се найкраснійший витвір Гушалевицевої музи. І форма у ньому несогірна, бо вірш іде плавно і мова зглядно чиста і чуттє сильне та щире. Поетичну вартість того твору підносять гарні та добре дібрані порівняння та образи. Кожда строфка становить суцільний образ для себе і її можна вилучити як осібну цілість, а преці усьо разом стоїть у генетичній звязи.

Усьо на світі має пристанище: і листє, що його гонить вітер, спочине часом і човен, що несеть ся водами, дібеть ся вкінци до свого берега, навіть мала пташина має своє гніздо; — тільки бідний бурлак не знає, де склонить голову. На усім світі не має він спокою; на усім світі не має людини, що затушила би часом за ним. Бо

«Кто разъ дорогое
 Сердце пострадает,
 Тому счастья всею
 На вѣки втѣкает...»¹⁾

З інших віршів варто ще згадки основане на народних мотивах «До зори». Се популярна ще до нині пісонька: «Красна зоре, подиви ся...»²⁾

На людських мотивах основана також «Туга за юностей» річ не позбавлена також поетичної краси.³⁾ Прочі вірші у тій книжочці не мають уже ані такої поетичної ані бодай історичної вартости, як згадані.

Крім віршів печатаних уже в стихотвореннях 1848. р., находить ся у згаданім стишку ще кілька стишків, що не увійшли до тої збірки. Поміж ними найцікавіші: «Мудра мати аллегорическа поема», якої провідною гадкою єсть пересторога матери, щоби доня не вінчала ся з Ляхом;⁴⁾ опісля звісний стих, виголошений після закриття собору руських учених, «До мої родини», де звертають нашу увагу слова:

«Гейже родино моя очутися,
 Пѣсневъ якъ громомъ
 Якъ свѣта ломомъ
 Вдаръ и одозви ся.
 Видишь Бескида верхи крутїи
 Волны ревуци Днѣпра
 Сана, Буга и Днѣстра,
 И Чорноморя воды ще не высли,
 Туда свѣжинки розсѣвай мысли,
 Тамъ образъ надѣи! (л. II.)

Ту признає ся Гушалевиц перший раз до духової єдности з Україною і то признає ся публично, перед цілим форумом нашого «ученого» сьвіта. (Дальше буде).

¹⁾ Стихотворенія 1848. стор. 25.

²⁾ Не від річи буде навести тую пісню по автографі Гушалевица. Подаємо ту її після зга-

даної рукописи бібл. «Народ. Дому» тим більше, що редактор «Стихотвореній» скривдили троха тую гарну пісоньку на мові. Що правда згаданий сшиток не буде першим начерком поедій, які находять ся в ньому, вони відай уже переписані, але все таки переписано їх певно без великих змін.

До Зори.

Красна зоре подивися
 Яенимъ окомъ зъ весоты
 Ближе, нижше прихалися
 Тугу зъ сердца розжени.
 Засвитай, мы якъ свиталась,
 Колимъ вѣ щастю моемъ живъ,
 Мило щиро все сіялась
 Нижъ ты темный свѣтъ закрывъ.
 Красна зоро тысь все знала
 Мой гараздъ и клопотъ всякъ.
 Худкось прудкось потѣшала
 Якъ дитину сонный зракъ.
 Я вѣ надѣи выглядавемъ
 Лучшу долю що весны,
 Жити свити переставемъ
 Якъ мы щастя кѣты веслы,
 Теперь минѣ свѣтъ немилый
 Бо надѣя дежъ она
 Стану гляню нещасливый
 Щастя моего десь нема. (Ркп. л. 9.)

Чи ж не гарний стишок? Тільки в ньому життя, тільки правдивого чуття, що справді нічого дивного, що сей твір галицького поета став популярний поміж галицькою суспільністю.

³⁾ І той стишок вартий, щоби його подати по автографі до ширшого відомо.

(л. 9.) Туга за юностей.
 Лѣта мої молодїи

ня щадниці, котра мала зробити злишнім засноване банку. Однак ані щадниці нема, ані банку, бо у нас багато часу тратить ся на теоретичнім і принципіальнім розумованю і тим знеохочує ся до роботи найохотніших і найревнійших для справи людей. А тимчасом сьвіт не стоїть на однім місці, обставини змінюють ся і сей, хто рухливіший і поворотливіший, второпніший і проворніший — виграв і доходить до впливу і значіння.

Закон про рентові оселі входить в життя а й без того парцеляція веде ся в східній Галичині на великі розміри, великими капіталами, яких достарчає і краєвий банк і парцеляційний і багато інших фінансових інституцій в краю, до котрих приступ рускому населеню зачинений. І ми хочемо пів мільоном корон обезпечити ся проти напливу чужого живла на нашу землю? Се прямо сьмішно, як би не було сумно! Крайна пора отже, щоби наші керманічі економічні і фінансові здобули ся на ширший погляд в економічних і фінансових потребах руского народу і відважили ся на роботу з ширше обдуманим пляном. Не тільки сьвіта, що в вікні! Дуже гарно, що краєвий Союз кредитовий поступає у фінансових справах обережно, але побіч обережности треба ще і ширшого погляду, а сего можна набути, розглянувши ся в ширшим сьвіті, от хоч би у наших сусідів Чехів. Пригляньмо ся економічній і фінансовій діяльності, ознакомім ся з їх економічною і фінансовою організацією, вступім в контакт з ними, а певно не вийде се нам не лише на шкоду, а певно на велику користь нашому народови. Треба у нас видобувати молоді і спосібні сили інтелігентні, підготовляти їх, підучувати, хоч би тим способом, щоби вступали до чеських фінансових інституцій, котрі таких сил потребують і домагають ся, а набута там практика придасть ся опісля тут в краю. Коли чеські фінансові круги ознакомлять ся з нашими потребами і змаганями, певно стануть нам в пригоді, а тоді і наша робота і діяльність економічна та фінансова піде ширшим і певнішим шляхом і доведе до інших як доси вислідів. Лише не заскоружуймо ся в своїх тісних стінах, в теоретичних мудрованях, не глядім на все лише з свого тісного віконця!

Угорське пересилене.

В справі угорського пересиленя відбували ся через цілу неділю авдієнції у ці-

Дежъ вы ся подѣли,
Ой за вами золотіи
Гадкы улетѣли.
Пишовъ бымъ я васъ шукати
Лишь куда не знаю
А дорогу показати
Никого не маю.
По надъ рѣчку берегами
Пойду задумавшисьъ
Може зновъ ся здибю зъ вами
Слезами заллявшисьъ.
Але рѣчка не вертає
До горы водлицевъ
Лишь ще борше утѣкає
До моря землицевъ,
Вже не знайду васъ николи
Ой хоть разъ приснѣтся
Якъ давнѣйше моеї доли
На хвильку вернѣтся (л. 10).
Бо я тужу якъ голубка
За своимъ миленькимъ,
Чикаючи може чутка
Прыйде днемъ бѣленькимъ
И чикаю и чикаю
На тую годину,
Оченьками выглядаю
Въ далеку кравну,
И щожъ зъ того? васъ не бачу
Теперь и потому
И якъ ревно на самъ плачу
Лекше серцю мому

⁴) Печатана в „Пчолі“ 1849. Тая „поема“ заслугує на деяку увагу. Передівсім наголовок: „аллегорическа поема“. Очевидна річ, що Гушалевиць хоче, щоби ми розуміли під тою мудрою матерію галицьку Русь і бажає таким робом дати їй пересторогу, щоби вона не братала ся з Ляхами. Се й виходить і зі змісту тої поеми.

саря в віденським Бургі найвизначніших керманічів держави. Наперед о год. 11. перед полуднем був на півторагодинній авдієнції гр. Голуховский, по нім шеф генерального штабу барон Бек забавив цілу годину, а відтак президент міністрів бар. Гавч рівнож годину перебув на авдієнції. Навпослідок явив ся о год. 2½ пополудни бар. Феєрвари і в часі півторагодинної авдієнції здав справу цсареві в політичної ситуації на Угорщині. По авдієнції візвано попередних на коронну раду, яка під проводом цсаря відбула ся в присутности пп. Голуховского, Бека, Гавча, Феєрварого і міністра війни ген. Пітрайха. Коронна рада тревала до год. 6. вечером; нічим поїздом відїхав Феєрвари до Будапешту.

Про вчерашні наради в віденським Бургі доносять в Відня до Budapesti Hirlap: По найвішній авдієнції угорського президента міністрів в Бургі стало загально відомим в Бургі, що деяка часть пропозицій бар. Феєрварого стрінула ся з опозицією бар. Гавча. Іменно ходять о справу виборчої реформи. Ставовиско віденського правительства в сій справі є, як нам доносять з компетентної сторони, слідує: Коли реформа виборчого права буде переведена тільки на Угорщині, то се може стати ключем до борби для радикальних сторонництв в австрійским парламенті, борби, якої наслідки тяжко перевибачити. Визначні політики, яких бар. Гавч приймав в посліднім часі, уділяли президентови міністрів в сій квестії дуже важних інформацій.

Своє становиско супротив проєкту виборчої реформи, заявив бар. Гавч еще перед двома тижнями, а узасаднив єго відтак підчас послідної конференції в Ішлю. По авдієнції бар. Феєрварого дня 24. м. м. прибув до Відня угорський міністер внутрішних справ Крістофі, щоби представити бар. Гавчови основні проєктовані виборчої реформи. Тоді також шеф австрійского кабінету заявив, що мимо обовязкової резерви супротив внутрішних справ Угорщини, він мусить висказати пересвідчене, що є неможливою річю, щоби устрій Угорщини став так основно змінений, тим більше, що зміна сего рода викликала би глибоко сягаючий вплив на правно-державні відносини обох держав.

Супротив таких обставин — кінчать дописувателі Budapesti Hirlap — не дивниця, що нижня коронна рада в сій важній справі не порішила жадної рішучої децизии. І здає ся, що бар. Феєрвари вертає до Будапешту з королівским рескриптом, відрочити сойм до кінця грудня.

Тимчасом, як з Будапешту телеграфують, бар. Феєрвари вертає нині знов до Відня, на дальшу авдієнцію, на якій, — як догадують ся угорські політики — буде обговорювати ся справа евентуального компромієу з коаліцією. А тим більшу увагу звертає се, що рівночасно також і гр. Банфі виїхав до Відня. В сій обставині добачують можливість евентуальности компромієу корони з коаліцією.

Реформи в Росії.

Видко, що жовта наука не пішла на марне. Російське правительство зараз по закінченю мира — хотай він еще не ратификований — приняло ся до переведеня реформ, які вже були почали ся в міністерских радах. Рівночасно правительство приняло ся за заведенє внутрішнього ладу і економічного движеня краю. Подїї на Кавказі, де Татари рабують в пень вірменські села і підпалюють нафтові жерела, доказали наконєць російским кермующим політикам, що тратять те під боком, за чим уганяли ся аж на другий кінєць сьвіта. Шкоди, виряджені в Баку і їх евентуальна напруга, доходять до мільярда корон, отже означають немов би другу програму війну, вдесятеро більший гараж, чим би могли запластити Япанцям.

Значити треба, що надзвичайно скоро російське правительство перевело дослїди що до потреб населеня, діткненого неврожаєм в коріні московских губерній. Запотребованє збіжа на прожиток і засїви буде вносити коло 125 мільонів рублів, а має покрити ся звишкою власного збіжа в інших губерній. Надто порішено части війск в Манджурії ужити до викінченя другого шляху сибірської залїзниці і на разі не

відсилати їх до Европи. Кошти будови вносити муть 180 мільонів рублів після прелїмінаря, однак на ділі правительство приготованє на далеко більші видатки.

З культуральних реформ передовсім важною є для нас вістка, яка надїшла з Петербурга, що російське правительство дозволило друкувати газети і книжки на українській мові. Також дозволено основувати приватні школи народні з викладовою українською мовою і посилати до них дітий. Коли сей факт справдять ся, то буде се зворотню точкою в українській справі, якої на разі більше потреба усунєня сеї кардинальної перепони єї національного розвою, як інших далеко ідучих горожанських свобод, з яких на разі Україні змогли би користати в рішучій мірі, як інші сильніші просьвітлю і економічно народи, що живуть серед них.

Що до права про збори доносять варшавські дневники, що дотичний проєкт опрацювало вже міністерство внутрішних справ і передасть єго до перегляду комісії гр. Сольского. З Петербурга доносять, що після сего закона збори будуть могли відбувати ся по завідомленю адміністрації, при чім відвічальність за порядок буде спадати на складаючого поданє. Дальше доносять з віродостойних жерел, що нове прасове право буде оголошенє еще перед зібранєм державної думи. На розпочинаючих ся знов при кінци с. м. засіданях спеціяльної прасової ради відчитують остаточнє зредатовані артикули закона, переглянуть і наново передискутують протоколи засідань, що до яких зложено т. з. vota separata і покінчать перегляд квестій дотично цензури духовних, чужосторонних і музичних творів. Основні точки права вже опрацьовані і не будуть підлягати жадним змінам.

Одною з найблизших реформ буде також після донесеня дневників — скороченє часу чинної військової служби. Загалом буде тревати 10 літ а фактична служба не довше двох літ. При міністерстві війни організує ся комісія, якої поручено дослїдити недостатки і хиби в російській армії, які вийшли на яву підчас послідної війни і найти способи задля заради. На першій пляні поставлено справу скороченя військової служби на 2 роки на взір богато європейских армій. Скороченє служби знатно вплине на відмолодженє армії і рівночасно побільшить число резервістів. Однак скороченє речинця військової служби є в дуже тісній звязи з умисловим розвоєм полісових, внаслідок чого порішено звернути велику увагу на ширенє просьвіти. Евентуально цілий закон про військовий обовязок підлягне основній перерібці, а також будуть змінені приписи про пільги ріжного рода.

3 широкого сьвіта.

Землетрясенє в Італії, яке навістило головнє провінції Калябрию і Катазаро, поглотило величезні жертви людей і людским добутку. Число погибших при катастрофі не є ще звісне, а подають єго на 50.000 людей. Є цілі міста, де не лишило ся одного дому цілого, де прямо не остав камінь на каменю. На поміч вирушило військо. Підчас видобуваня убитих і ранених з під румовища відгрівають ся страшні сцени. Міністер публичних робіт Ферарі їздить по місцях катастрофи з двома секретарями, роздає грошеві підмоги, розділює лікарів, наглядає над транспортом ранених. Ратункові поїзди мусять задержувати ся в богато місцях, бо землетрясенє ушкодило шлях. Лікарі, студенти медицини і „Червоний хрест“ станули добровільно до служби. В суботу дало ся знов чути легке землетрясенє в Реджіо ді Калябрия і в Месині, однак не вирядило вже жадної шкоди.

З Месини доносять, що після справозданя з 21 місцевостей число жертв вносьить 2.000 убитих, а около 10.000 ранених. З інших місцевостей еще не наспіли справозданя. На цілім полудні Італії панує панїка перед землетрясенєм. Цсар Вільгельм, президент Любе надіслали кондолєнції до короля Біктора Імануїла. Король лично виїхав оглянути місце катастрофи. Рада міністрів ухвалила 250.000 лірів

на пошкодованих землетрясенем. Президія кабінету субскрибувала 25.000 лірів, а товариство мореплавби жертвувало 10.000 лірів.

Зі скандинавського півострова доносять, що положення в Норвегії є дуже поважне. Норвезькі повновласники держать в строгій тайні подробиці переговорів зі шведським міністерством що до розділу унії, тимчасом шведська преса виступає з великою заїстою против Норвегії. 70.000 шведського війська стоїть на границі Норвегії; з норвезької сторони є тільки 7.000 війська. Всі уважають, що положення є вельми критичне і ще не вірять в мирове поладжене справи розділу унії.

Заворушення в Японії потрохи притихають, хотий по містах ще кітлує і агітація веде ся дальше. Оноді прийшло в Кобе до розривів. Пам'ятник марграфа Іто скинула товпа з педесталу і волікла по улицах. Мікадо дав повновласть міністрови внутрішніх справ Качурі завісити ті всі часописи, що підбурюють населення против публичного порядку. Богато демонстрацій і протестуючих віч по містах відбуло ся без заворушень. Під напором загальної оінії і провідників мас, правительство рішило ся опублікувати урядово услівя заключеного мира. До успокоєня причинила ся чимало ся обставина, що правительство оповістило, що Японія вправді згодилась на отворене проливу Ля Перуза (межи Сахаліном а Бессо, японським великим островом), однак не зобов'язала ся не фортифікувати его, а надто застергла собі зовсім вільну руку в Кореї. В Токио вже успокоїло ся населення на стілько, що відкликано військову сторожу а переді чужосторонніх консулятів і церков. Однак в інших містах вибухнули несупокі, а також на Кореї тубильче населення підносить ся против Японців. В сей спосіб Японці разом зі здобутками одержали і клопоти експанзивної, колоніальної політики.

Заворушення на Кавказі.

Трудно зрозуміти, що діє ся тепер на Кавказі і о що ходить революційним мешканцям, які нищать багатства своєї сторони і вбивають себе взаємно. Рух сей не має ані соціальних основ, не зміряє до якихсь реформ, ані навіть не звернений прямо против російського правительства, тільки ріжуть себе взаємно фанатизовані Татари і Вірмени. Ще підчас японської війни така драчка, збільшаюча заколот в російській державі, була би на руку тим всім, що бажали примусити правительство до застановлення війни і до реформ, але тепер світ здивованами очима глядить на сю безумну різню, викликану расовою враждою. Є вона хіба доказом неадарности російського правительства, яке з кавказких скарбів нафти могло черпати і найобильніші средства, а за те прийняти завдалегідь міри задля просвіти населення і охорони нафтових жерел.

Після відомостей з Петербурга шкода одного акційного товариства „Нобель“ в наслідок заворушень в Баку, вивозить коло 60 мільонів франків. Вагалі згоріло докола Баку коло 3.000 нафтових закопів на загальне їх число 3.600. Деякі жерела вигоріли до тла. Их напрана коштівувала би 39 мільонів, а будова нових робітничих домів і машинних відділів потребувала би видатку 50 мільонів. Понеже привернене руху буде можливе за 6 до 12 місяців, то промисловці понесуть надто убуток за той час 86 мільонів. Перевозова фльота на Волзі і на Каспійським морю, в наслідок застої в транспорті перезини і нафти, є наражена на страту 7—10 мільонів через убуток яких 100 мільонів пудів набору; транскавказька залізниця стратить з сеї самої причини коло 6 мільонів. Загалом страти на будуче, викликані катастрофою в Баку, вивесуть поверх 193 мільонів рублів. Якій страти понесуть ті галузи російського промислу, які уживали нафти на опал, а тепер будуть наражені на адержане руху, перероблене груб і старане о до а часто неможливе в степових околицях ливо — се не дасть обчислити ся.

В кількох селах елісаветпольської губернії населення почасті вимордовано, всі доми зрабовано, а відтак підпалено. Інші села окружені оружними татарськими ватагами. Військовий ко-

мандант з Суши телеграфує, що супокій і безпечність в місті удало ся єму zapewнити і що прийняв ся за средства примусити населення цілого округу до супокію. В Баку згинуло підчас розривів коло 1000 осіб, а кілька тисяч стало ранених. Поверх 100.000 робітників остало без праці і средств до життя. Коли не наспіє для них завчасу матеріальна поміч, то они з голоду прилучать ся до рабунків. З різних помешних міст кутаїської губернії доносять про кроваві бійки між Вірменами і Татарами, в яких згинуло по кількохсот людей і ішли з полонієм цілі дільниці міст.

Коли правительство хоче завести лад між обома ворогуючими на смерть народами — тоді обі сторони кидають ся з оружжем на поліцію і військо. Ось яку характеристичну вістку подає Local Anzeiger з Баку: Прибув сюда генерал Грігорков з артилерією. Коло 1000 Вірмен схоронило ся в шпиталі. Коли вівано їх, щоби покинули шпиталь, відповіли на се каміннями, при чім убили кількох артилеристів. Грігорков казав виточити дві гармати і дав наперед слівий стріл, а відтак острій. Набій, влетівши до шпиталю убив багато людей. Тоді Вірмени вивали зі шпиталю, здобули гармати, артилеристів обляли макутом (відпадкама з нафти) і підпалили. Богато артилеристів згинуло серед страшних мук, спалившись на уголь. На поміч артилеристам поспішила піхота, однак не могла туди дістати ся внаслідок диму і пожоги. Спалили будинок філії державного банку, дві церкви і гімназію. Татари розвинули свій святий прапор і голосять загальне повстання. Нині ніхто не розуміє властиво руху. Зразу були се борби межи Вірменами і Татарами, а нині так Татари, як і Вірмени кинули ся против правительства.

НОВИНИ.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Александр; римо-кат.: Гвідона. — В середу: руско-кат.: Пол. повс. Пр. Б.; римо-кат.: Товії.

— **Перша руска вакаційна оселя.** На філясто різьбленій тектоніці наддністрянської країни між Мариамполем а Тисменицею розложило ся село Миловане Сама назва вказує на чудово милу красу тої місцевости, а ще додати, що єго населення є вірне, набожне і добродійне, а місцевий парох о. Бачинський, ширій патріот і діяч народний. При недавній царцеладній двірського обшару в Милованю закулив Є. Ексц. Митрополит Шейтцкий значний простір місів з двором на утворене фундації промислової школи на взір дроговського заведення. Поки фундація вийде в життя, Достойний Владика відступив двір з садом до розпорядимости львівському руському товариству „Вакаційних осель“. І оживив ся двір сих ферій дрібною діворою-панночками, що в числі 24 приїхали на літній побут з рамени тов-а „Вакаційних осель“. Мала діворо, в котрої може неодна і не бачило села, могла завдяки своїм добродіям, налюбовати ся красою природи і набрати сил до дальшої праці в школі та до знощення не одної невідгоди в убогій домі родичів. Мило їм те було бачити ті розкішні цвіткі в часі їх побуту в Милованю. Нагоду до сего дав заряд оселі, устроюючи на тиждень перед поворотом до Львова концерт силами оселянок. В програму ввійшли хоральні співи, соля, деклямації та патріотична картина Віри Лебедової: „На Тарасовій могилі“. Концертну салю творила шопа, але так прибрані і устроєні, як в раю. Зелень і цвіткі переміняли єї в найкрасшу альтану. Естрада виглядала як затишна, тінста площа в веснянім садку, а концертантки, як ангела в народних строях. По першій точці хоральної пісні „Мати Божка“, п. Ольга Барвіньська, голова тов-а „Вакаційних осель“ в довшій промові зложила подяку всім добродіям сеї молододі інституції; в першій мірі підлеса заслуги Є. Ексц. Митрополита Шейтцкого за відступлене двора на приміщене оселі. Потім подякувала Впр. о. Бачинському, місцевому парохови і Вп. жені єго за їх догляд, опіку, поміч в удержанню і вітцівській надзір над оселею, Впр. Сестрам Служебницям за віщеве повне неутомимого труду ведене домашнього заряду, Впов. панні З. Демчишинівною, учительці, за се, що не пожалувала пожертвувати свого вакаційного супочинку для добра оселі, в котрій з напруженем працювала, щоби побут на селі не повістан без додатного педагогічного впливу на молоденькі серця оселянок. По промові вислухали гості з вдволенем відспіваних пісень хором дівчаток, виучених п-єю Демчишинівною. Потім слідувала деклямація Олі Козакевичівної, двох поезійок з циклу „Зарваніяця“ В. Шурата, та збірна деклямація „Дідушева гадка“ Віри Лебедової. Вершком всіх

продукцій було знамените відограє спевічного образка „На Тарасовій могилі“. Гості, зібрані з цілої околиці, були одушевлені виступом малих артисток і ширю вдячні тим, що потрудили ся околом їх виучення. По концерті звиджували гості оселя, подивляючи всюду взірцевий лад і чистоту. Одно сумне насувало ся лише на гадку кождому, хто знав, як стоїть фінансова сторона оселі. Комітет висилаючи дітий на оселя, чєслив на звісну жертволюбність нашої суспільности; але єго розчароване було би велике, если би місцевий парох о. Бачинський щедрою рукою не був заюмагав оселі. Недобір, який без сумніву був, покритє затягнена позичка. Але обовязком нашого народа є, прийти з помочію тов-у „Вакаційних осель“, бо діти то наша будуччина.

— **Рухові вправи** в львівській „Сокол“ вже почали ся у всіх відділах і виказують значну фреквенцію учасників і учасниць, що є ознакою сираведливого оцінювання вартости руханки для людського здоровля. Бажатиб лише, щоби руханкою заінтересували ся ширші круги нашого життя, котре як раз найбільше потребує кріпкої будови організму. Зрозуміли се добре Скандинавці і ин. культурні народи і тому у них умітна руханка стоїть поміж першими предметами науки. Львівський „Сокол“ взорує рухові вправи на фахових підручниках скандинавських і західних гімнастиків, а поділ матеріялу і виконане стоїть під проводом проф. Боберського, учителя руханки, котрий відбув сих ферій курс руханки в Берліні а тепер студіює методу руханки в Скандинавії.

— **Зас дане Виділу драм.** Тов-а ім. Ів. Котляревського відбуде ся в четвер днє 14. с. м. о г. 6^{1/2}, в кімнаті „Рускої Бєсіді“. На порядку деннім стоять сирави вельми великої ваги, просять ся проте Пп. виділових о комплетну участь.

— **Личні вісти.** Намісник гр. Потоцький виїхав до Відня в урядових сиравах.

— **Іменованя.** Директором помічничих урядів в львівській намісництві іменований адюнкт Іван Голука.

— **Патриотам скаляцного повіту до відомости.** Вис. ц. к. намісництво затвердило статут філії Тов-а педагогічного в Скалаті. І загальні збори відбудуть ся днє 29. с. м. о год. 11. перед полуднем в сали руск. Каси позичкової. Сим вдоволяемо бажаню многих свідомих одиниць, і даємо почин до дальшого розвою справ народних в нашій закутїні. Товариші! Ми остали позаду — мож доганяймо; сусіди розвинули горячу діяльність на точці освіти народної в свій бік, тож зрівноважуймо їх роботу роботою нашою в наш бік. Нехайже не бракне ні одного святиченка, проч з заячисердієм, проч з роболінем, користаймо з наших прав горожанських, бо: Страшно власти у кайдани, умирать в неволі, а ще гірше слати, слати і слати на волі. Іменем основателів: *К. Ваньчицький* упр. школи. *В. Винярський* парох. *І. Хаджай* упр. школи. — *P. S.* Порядок денний подасть ся шанїйше. Запрошеня рівночасно розсилають ся. Кого би через помилку не дійшло, зволить звернути ся до рускої Каси позич. в Скалаті.

— **Фантова лотерія львівського „Сокола“.** Пригадує ся, що за кілька днів се є 15. вересня кінчить ся речинєць відбрана виграних фантів. Виграні, не відобрані до того дня, припадають на річ львівського „Сокола“.

— **Пожарний „Сокол“ в Утіховичах,** перемішлянського повіта, засновано на статуті львівського „Сокола“. Намісництво вже затвердило статут.

— **Виділ бурси ім. св. Онуфрія в Ярославі** має честь запросити всіх П. Т. членів на загальні збори сеї бурси, котрі відбудуть ся днє 29. вересня о 4. год. з полудня в льокалі нової бурси. Наколи би о 4. год. не було статутом приписаного числа членів, відбудуть ся зараз сего дня другі збори о 4^{1/2} год. без огляду на число явивших ся членів. За Виділ бурси: *о. І. Хотиницький* предсідатель, *о. К. Хотиницький* секретар.

— **До рускої гімназії в Коломиї** записало ся сего року 670 учеників, се є, о 80 більше, чим було в попереднім шкільнім році. До польської гімназії в Коломиї вписало ся тепер 655 учеників (о 50 більше як попередного року). До польської гімназії ходить звичайно також кількадесять Русинів, всі з „Інституту святи-Михайлівського“ остаючого в руках кацапів. Бачимо, що число учеників польської гімназії, Поляків, Жидів і Русинів, не дорівнує числу учеників рускої гімназії, до якої вписують ся виключно Русини. Сьвідчить се лише, як потрібні суть рускі гімназії і як нестійні були твердження польських послів в соїмі, немов то до рускої гімназії не найде ся потрібного числа учеників.

— **З Тов-а св. Петра:** В місяці серпню в користи Тов-а прислали в коронах: Тов-о Ризниця в Самборі 200; п. Юлія Твердохліб, жена ради. суду кр. 2; дек. бобрецький о. Штогрин від членів 36; дек. підгацький о. Лотоцький від членів 121-24; монастир в Гошеві 5; дек. цирецкий о. Пелех від членів 16; директор Недільський в Коломиї з женою 5; о. Юліан Дикий з Роздолу 2; дек. журавецький о. Береговский від членів 17; ек. галицький о. Шефер 16; п. А. Глушкевич,

упр. школи в Коломиї, о. Киваш і о. Лев Сембратович зі Львова по 1 К. За жертви складає подяку, а Тов-о «Ризницю» поручає як найтепліше Вєч. Духовенству при закупні риз і приборів церковних. — Виділ.

— **З залізниць.** По причині вибуху холери в Галичині застановлено курс вова ІІІ класи, переходячого прямо поміж Берлином і Букарештом при поїздах ч. 1/301 і 301/2. Віз сей буде переходити тепер тільки до Бордужене а зглядно з Іцкан.

Запрованжені аж до відкликання до ч. 60.762 зглядно 74.282 окремі поїзди прогулькові в неділі і свята рим.-кат. зі Львова до Любіня великого, зглядно зі Львова до Пустомит і Щирця і назад а то ч. 2131 і 2132 зглядно 1731 і 1733 відкликую ся з днем 11. вересня с. р. Білети поворотні по знижених цінах до тих недільних і святотчних поїздів зносить ся.

— **Дрібні вїсти.** Перед кількома днями — як доносить Gazeta kotomyjska — в тамошнім старостві почали переслухувати свідків в справі протесту внесеного проти виборів до державної ради з перед пята літ. Шкода заходу, бо варік будуть другі вибори. — Рабін з Угорського Броду, др. Юнг, вніє просьбу до краєвої ради шкільної о дозвіл на отворене жидівської ісповідної гімназії у Львові.

Телеграми

з дня 11. вересня 1905.

Відень. Цісар іменував членом краєвої ради шкільної на Буковині, проф. Пігуляка, посла до держ. ради і до сойму.

Новий Йорк. Барон Кемурна ненадійно тяжко занедужав.

Колєнгага. Оноді відбув ся на даньскім дворі галєвий обід в честь англійської фльоти, яка повертала з маневрів на Балтійскім морі. Даньскій король підніє toast в руки англійського адмірала на здоровле короля Едварда а адмірал відповів toastом на здоровле даньської королівської родини.

Токіо. Сторожи коло заграничних посольств відкликано, бо нема обави нових розрухів.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

о цінах збіжа і продуктів у Львові від 3. вересня до 9. вересня 1905:

	за 50 клг.
Пшениця	7.75—7.90 К
Жито	5.90—6.00 К
Ячмінь броварняний	5.75—6.00 К
Ячмінь на пашу	5.25—5.50 К
Овес	0.00—0.00 К
Горох до вареня	8.50—9.25 К
Горох на пашу	6.50—6.75 К
Бобик	5.75—6.10 К
Ленча	5.50—5.75 К
Конюшина червона	50.00—57.50 К
Конюшина біла	50.00—57.50 К
Ріпак зимовий	11.00—11.25 К
Насіне льняне	10.00—10.40 К
Насіне конопл.	8.75—9.00 К
Хміль	55.00—75.00 К

ОСОБА лагідного успособленя, знаюча ся на господарстві **глядає місця** в домі святищенника-вдівця. Ласкаві зголошеня: ул. Ягайлоньска, Львів, ч. 17. з запитанем у дозорця, який вкаже. Листовні під адресою: Аделя.

ЗАМОВЛЕННЯ

на ОСІ НИЙ ТРАНСПОРТ ЛІТУРГІЧНИХ

ВИН

приймає торговля

ЄВГЕНА МАРТИНЦЯ у Львові

па. Унії Берест. ч. 5.

Ціна вин угорських за літер:

При замовленю 100 літрів — 50 літрів — 25 літрів

III-a 33 кр. 34 кр. 36 кр.

I-a 37 " 38 " 40 "

I-a 45 " 46 " 48 "

франко, стація Львів; бочки кавцалонусь

Вино Сємородне: При замовленю 100 літрів — 50 літрів:

Ціна за літер 55 р. 57 р.

франко стація Львів; бочка бе чєслать ся. Час заплати

4 місяців — за готівку 2% рабату.

На дорожні вина висичаю спеціальні ціни.

Кашель!

Хто на него терпить, най уживає ви-пробованих усмирюючих і смачних

Kaiser's Brust-Camarellen

2740 нотар. потверджених свідочств стверджує певний успіх при кашлю, хрипці, катарі і флегмі.

Пачка 20 і 40 сотиків. Правдиві лише з маркою охоронною «Три сосни». Склади: у Львові: С. Гай, аптека; Зигм. Ружер, аптека; Петро Миколайш і Ска, дрогуєрия; Якоб Байєр, аптека; О. ф. Вінклер і Син; Кароль Палєвскій, аптека; Ів. Шнєлес; М. Лазовскій аптека; Адольф Ашкєнази, аптека під зол. слопом; І. Шнєс-оратиньскій, аптека; Антон Ербар; Едмунд Курпер, дрогуєрия; Лев Калєр, аптека в Бродах; Ноаким Фрідман, ант. в Миколаєві; Зигм. Ротєнберг, аптека в Олєську; Герм. Енгєлєндєр в Перемишлянах; Мартин Собєль в Стрию; Д. Рєйнтєр ант. в Збєров; Моріц Бібєрінг, ант. в Ст. нєслававі; Стан. Бурєа в Косові; Юліян Новацкій, ант. в Печєніжині; Е. Стєнцєл, ант. в Коломиї; Адольф Дурєтер, ант. в Бережанах; Зигм. Ля дес, аптека в Вишнівчичку; Золодислав Нагайк окр. ант. в Бережанах; Б. Вальк, дрогуєрия в Станиславі; І. Б. Лінк, дрог. в Ярославі; Е. Гєллєр в Надвірні; С. В. Лянґінґєр в Самборі; Др. Юл. Францєс, ант. в Тернополі; Віялг. Лєндєсберг, ант. в Бродах; Здєслав Завадкєвич в Камінці; Г. М. Фішєр ант. в Станиславі; Аптека під Білим Орлом В. Філіпка в Н. Санчи; Лавр. Цієрман маг. фарм. в Півдєлєчєсках; Ігн. Гєшєдєс, ант. в Городнє; Ст. Фалєєвскій, ант. в Балигороді.

Мунки і паперці **CORIJ** можна набувати в „Сокильскім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Всілякі **КУПОНИ** вильосовані **цінні папері** виплачує без потрученя провізії або коштів **Контора виміни** ц. к. упр. гал. акц. **БАНКУ** Гіпотечного.

Всі калєндарі і часописи можна набувати в „Сокильскім Базарі“.

ІЗДА ДО АМЕРИКИ.

Ціни їзди

Гамбург-Новий Йорк

Поспінними пароходами 7—9 днів	корон 178
Почтовими пароходами 10—11 днів	„ 172
Антверпія-Канада	„ 154
Гамбург-Буєнос Айрєс	„ 142

Всяких інформацій що до їзди до Америки Африки, Азії і прогулькових поїздок по Серєдземнім морі уділяє

Лнія: Гамбург-Америка.

Гєнеральний рєпрєзєнтант для Галичини:

І. ЕТТИНґЕР, у Львові, ул. Городецька 95.

3—4

Що року горять хлопські мільони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові (Ринок 10) одинокє рускє Товариство асєкुरаційнє обезпєчає будинки, движимости, збіжє і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 мільонів, 340 тисяч корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і уміщені суть в цінних паперах.

В „ДНІСТРІ“ єсть обезпечєних більше як 300.000 будинків. На покритє хат черєпом дістають члєни „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всіляких позичках в Банку краєвім, касах оцадности і касах сиротиньских.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім році зєртає ся члєнам; в літах 1901—1904 зєрнув „Дністер“ члєнам 284.857 кор.; (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АГЕНЦІЇ „ДНІСТРА“ находять ся у всіх містах і більших селах і треба подавати обезпечєнє черєз агєнта; господарі письмєнні повинні старати ся о агєнції „Дністра“ в таких сторонах, де инші агєнти „Дністра“ не роблять. Агєнти „Дністра“ заробили вже провізії 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпєчайчє ся тільки черєз „Дністер“ в Товаристві Краєв.; свою провізю від сих обезпечєнь дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископскі Ординарїати.

З друкарні В. А. Шийковєского.